

Warszawa, dnia 20 września 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 1430/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Anna Zawadka

protokolant: protokolant sądowy – stażysta Maciej Martinek

przy udziale prokuratora Iwony Zielińskiej

po rozpoznaniu dnia 20 września 2019 r.

sprawy M. C. syna M. i M., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwa z art. 279 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocników oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

z dnia 6 sierpnia 2018 r. sygn. akt III K 259/17

I. zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

1. uchyla rozstrzygnięcie z pkt. 6 oparte o przepis art. 46 § 1 k.k. w części dotyczącej pokrzywdzonych M. W. (1) i I. W. oraz P. G. i M. G.;

2. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeka wobec oskarżonego M. C. dwie nawiązki solidarnie na rzecz pokrzywdzonych M. W. (1) i I. W. oraz P. G. i M. G. w kwocie po 4000 (cztery tysiące) zł;

3. zmienia punkt 7 w ten sposób, że w miejsce kwoty 864 zł zasądza od oskarżonego M. C. na rzecz oskarżycieli posiłkowych M. G. i P. G. kwotę 1680 zł (tysiąc sześćset osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji;

II. utrzymuje tenże wyrok w mocy w pozostałej zaskarżonej części;

III. zasądza od oskarżonego M. C. solidarnie na rzecz oskarżycieli posiłkowych M. W. (1) i I. W. kwotę 840 zł (osiemset czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

IV. zasądza od oskarżonego M. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł tytułem opłaty za II instancję oraz pozostałe koszty sądowe w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt VI Ka 1430/18

UZASADNIENIE

M. C. został oskarżony o to, że:

1. W nocy z 18 na 19 lutego 2017 roku w W. przy ul. (...) na terenie parkingu przy sali weselnej (...) działając wspólnie i w porozumieniu z drugą nieustaloną osobą dokonał włamania do samochodu marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) poprzez wybicie prawej tylnej szyby o wartości około 300 złotych na szkodę E. U., a następnie po dostaniu się do

wnętrza pojazdu dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie około 50000 złotych na szkodę M. i P. G.

tj. o czyn z art. 279 § 1 kk

2. W nocy z 01 na 02 października 2016 roku w W. przy ul. (...) na terenie parkingu przed lokalem (...) dokonał włamania do samochodu marki S. (...) numer rejestracyjny (...) poprzez wybite tylnej szyby o wartości 500 złotych na szkodę B. D., a następnie po dostaniu się do wnętrza pojazdu dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy oraz prezentów ślubnych o łącznej wartości około 46000 złotych na szkodę I. i M. W. (1)

tj. o czyn z art. 279 § 1 kk

3. W dniu 23 października 2016 roku w W. przy ul. (...) na terenie parkingu przed salą weselną (...) dokonał włamania do samochodu marki T. (...) o numerze rejestracyjnym (...) poprzez wybite prawej tylnej szyby o wartości 200 złotych na szkodę A. W., a następnie po dostaniu się do wnętrza pojazdu dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie około 25000 złotych na szkodę J. i Ł. Ż.

tj. o czyn z art. 279 § 1 kk

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi Południe w Warszawie wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2018r. w sprawie Sygn. akt III K 259/17

1. oskarżonego M. C. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt.

1 a/o, z tymże ustala, iż wartość szkody M. G. i P. G. nie jest dokładnie ustalona ale nie jest mniejsza niż 1/4 miesięcznego wynagrodzenia za pracę i nie przekracza 50.000 złotych i za ten występki na podstawie art. 279 § 1 kk skazał go, a na podstawie art. 279 § 1 kk w zw. z art. 37 b kk wymierzył mu karę 4,- (czterech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 1,- (jednego) roku ograniczenia wolności polegającą na wykonaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30,- (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

2. oskarżonego M. C. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt.

2 a/o, z tymże ustala, iż wartość szkody I. W. i M. W. (1) nie jest dokładnie ustalona ale nie jest mniejsza niż 1/4 miesięcznego wynagrodzenia za pracę i nie przekracza 46.000 złotych i za ten występki na podstawie art. 279 § 1 kk skazał go, a na podstawie art. 279 § 1 kk w zw. z art. 37 b kk wymierzył mu karę 4,- (czterech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 1,- (jednego) roku ograniczenia wolności polegającą na wykonaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30,- (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

3. oskarżonego M. C. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt.

3 a/o, z tymże ustala, iż wartość szkody J. Ż. i Ł. Ż. nie jest dokładnie ustalona ale nie jest mniejsza niż 1/4 miesięcznego wynagrodzenia za pracę i nie przekracza 20.000 złotych i za ten występki na podstawie art. 279 § 1 kk skazał go, a na podstawie art. 279 § 1 kk w zw. z art. 37 b kk wymierzył mu karę 4,- (czterech) miesięcy pozbawienia wolności i karę 1,- (jednego) roku ograniczenia wolności polegającą na wykonaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 30,- (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

4. na podstawie art. 85 § 1 kk, art. 86 § 1 i § 3 kk połączył orzeczone wobec oskarżonego w pkt. 1 do 3 sentencji wyroku kary jednostkowe i wymierzył karę łączną 6,- (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną 2,- (dwóch) lat ograniczenia wolności polegającą na wykonaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30,- (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

5. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności zaliczył okres zatrzymania w dniu 29 marca 2017r., przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równy jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;

6. na podstawie art. 46 § 1 kk nałożył na oskarżonego obowiązek zapłaty na rzecz pokrzywdzonych: M. i I. W., J. i Ł. Ż. oraz P. i M. G. kwotę po 1566 złotych tytułem częściowego naprawienia szkody wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

7. zasądził od oskarżonego na rzecz M. i I. W. oraz P. i M. G. kwotę po 864 złote tytułem poniesionych wydatków w związku z ustanowieniem pełnomocnika;

8. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 200,- (dwustu) złotych tytułem kosztów postępowania, w pozostałym zakresie zwolnił oskarżonego od zapłaty tych kosztów i przejął je na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od wyroku wnieśli pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych.

Pełnomocnik M. G. i P. G. zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w części tj. co do:

1. pkt 1 zaskarżonego wyrok, w takim tylko zakresie, w jakim Sąd uznał, że wartość szkody M. G. i P. G. nie jest mniejsza niż 1/4 miesięcznego wynagrodzenia za pracę oraz nie uznał, że wartość szkody M. G. i P. G. nie jest mniejsza niż 34 150 PLN (trzydzieści cztery tysiące sto pięćdziesiąt złotych polskich),

2. pkt 6 zaskarżonego wyroku, w takim tylko zakresie, w jakim Sąd nie orzekł obowiązku naprawienia przez oskarżonego szkody wyrządzonej M. G. i P. G. popełnionym przestępstwem w całości tj. ponad kwotę 1 566 PLN, a mianowicie w kwocie 34 150 PLN wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 maja 2017r. (tj. od dnia wezwania do zapłaty wnioskiem o naprawienie szkody) do dnia zapłaty,

3. pkt 7 zaskarżonego wyroku, w takim tylko zakresie, w jakim Sąd nie orzekł o zasądzeniu od oskarżonego na rzecz M. G. i P. G. kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego, według norm przepisanych ponad kwotę 864 PLN,

oraz zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

4. na podstawie art. 427 par 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk obrazę prawa materialnego tj.:

a) art. 46 § 1 k.k. poprzez orzeczenie jedynie częściowego obowiązku naprawienia szkody, wyrządzonej oskarżycielom posiłkowym ustalonym przestępstwem co do kwoty 1566 PLN podczas gdy w sposób bezsporny została udowodniona szkoda w wysokości 34 150 PLN oraz szkoda ta nie została naprawiona ani w całości ani w części;

b) art. 46 § 2 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie i nie orzeczenie nawiązki na rzecz oskarżycieli posiłkowych;

5. na podstawie art. 427 par 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a) art. 92 kpk w zw. z art. 410 kpk polegającą na zaniechaniu wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności poprzez nieuwajnienie wszystkich okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy tj. oświadczenia S. L. (35)- k.61 tomu adresowego, oświadczenia Ł. J. (34) –k. 62 tomu adresowego,

b) art. 4 kpk w zw. z art. 7 kpk, w zw. z art. 410 kpk polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów skutkującym jej dowolnością, poprzez oparcie ustaleń co do minimalnej wysokości szkody wyrządzonej oskarżycielom posiłkowym ustalonym przestępstwem oraz rozstrzygnięcia co do obowiązku jej naprawienia przez oskarżonego

jedynie na części dowodów, bez wzajemnej ich analizy, jak również bez zestawienia z wnioskami co do minimalnej wysokości tej szkody wypływającymi z pozostałych dowodów, tj.

- oświadczeń na k. 284 -318, k. 61-62 tomu adresowego;

- zeznań M. G. na k. 321-321v, P. G. na k. 321v-322, E. U. k. 322-322v, H. G. na k. 334-335, P. M. na k. 335-336, N. S. na k. 351-352,

I oparcie ich jedynie na wyjaśnieniach oskarżonego, które nie zasługiwały na uznanie ich wiarygodności- co do tego, że rzeczywista wysokość szkody wyniosła 4 700 PLN – w świetle przeprowadzonych dowodów na okoliczność ilości gości obecnych na uroczystościach ślubnych oskarżycieli posiłkowych, wysokości wręczanych prezentów, miejsca ich przechowywania w czasie czynu oraz doświadczenia życiowego co do przebiegu uroczystości ślubnych w W., oraz w sytuacji braku jakiegokolwiek przeciwdowodu ze strony oskarżonego, jak również przemilczenia oskarżonego co do powyższych okoliczności w toku postępowania dowodowego,

c) art. 174 kpk polegającą na odmowie przyznania wiarygodności przeprowadzonym dowodom z dokumentów oświadczeń na k. 284-318, k.61-62 tomu adresowego z pominięciem tego, że wynikające z nich okoliczności co do minimalnej wysokości szkody wyrządzonej oskarżycielom posiłkowym ustalonym przestępstwem są spójne z przeprowadzonymi dowodami z zeznań świadków i wzajemnie się uzupełniają, zaś oskarżony nie przeprowadził żadnego przeciwdowodu i nie zaprzeczył prawdziwości tych oświadczeń,

6. na podstawie art. 427 par 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez pominięcie okoliczności wynikających z dowodów wskazanych powyżej w pkt 4 – uznanych nota bene przez sąd za spójne i wiarygodne:

- 130 gości przybyłych na uroczystości ślubne oskarżycieli posiłkowych;

- 200-500 PLN kwot pieniężnych wręczanych w kopertach oskarżycielom posiłkowym podczas uroczystości ślubnych,

- znajdowanie się w czasie czynu wszystkich kopert w skradzionym pudełku, oprócz 29 kopert które znajdowały się w innych prezentach,

A w związku z tym pełnomocnik wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku:

7. w pkt 1 poprzez ustalenie, że wartość szkody M. G. i P. G. nie jest mniejsza niż 34 150 PLN – bez zmiany pozostałej części orzeczenia w tym punkcie;

8. w pkt 6 poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia przez oskarżonego M. C. w całości szkody wyrządzonej pokrzywdzonym poprzez zapłatę solidarnie na rzecz P. i M. G. sumy pieniężnej w kwocie 34 150 PLN, ewentualnie poprzez zapłatę na rzecz P. i M. G. sumy pieniężnej w kwocie 34 150 PLN- w każdym z powyższych przypadków wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 maja 2017r. do dnia zapłaty,

9. a w przypadku gdyby okazało się to znacznie utrudnione o orzeczenie- zamiast ww. obowiązku- nawiązki w wysokości 25 000 PLN na rzecz M. G. oraz nawiązki w wysokości 25 000 PLN na rzecz P. G., ewentualnie o orzeczenie nawiązki solidarnie na rzecz P. i M. małż. G. w wysokości 50 000 PLN;

10. w pkt 7 poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz M. G. i P. G. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego, według norm przepisanych w postępowaniu odwoławczym.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych I. W. oraz M. W. (1) zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w części tj. w zakresie pkt 6 dotyczącego obowiązku naprawienia szkody i orzeczenia środka kompensacyjnego na rzecz oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W. (1). Przedmiotowemu wyrokowi zarzuca:

1. na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk obrazę prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 k.k. poprzez orzeczenie jedynie częściowego obowiązku naprawy szkody, w sytuacji, w której oskarżony został uznany winnym wszystkich zarzucanych mu czynów;
2. na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk obrazę prawa materialnego tj. art. 46 § 2 k.k. poprzez brak orzeczenia nawiązki od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W., w sytuacji w której Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż orzeczenie obowiązku określonego w art. 46 § 1 kk jest znacznie utrudnione z uwagi na konieczność przesłuchania znacznej ilości świadków celem ustalenia wysokości szkody;
3. na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk obrazę prawa procesowego tj. art. 7 kpk poprzez przyznanie zeznaniom oskarżonego wiarygodności w zakresie wskazanej przez niego kwoty jaką ukradł, co jest rażąco sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego oraz pominięcie oświadczeń gości weselnych oskarżycieli posiłkowych I. W. oraz M. W. (1), co miało wpływ na wynik postępowania w przedmiocie zasądzenia wysokości obowiązku naprawienia szkody;
4. na podstawie art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 kpk obrazę prawa proceduralnego tj. art. 174 kpk poprzez przyjęcie, iż oświadczenia pisemne gości weselnych nie pozostają w związku z zeznaniami świadków i wzajemnie się nie uzupełniają, co miało wpływ na wynik postępowania w przedmiocie zasądzenia wysokości obowiązku naprawienia szkody.

Mając powyższe na względzie pełnomocnik wnosi:

1. na podstawie art. 437 § 1 kpk o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 6 poprzez zasądzenie od oskarżonego M. C. na rzecz oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W. (1) kwoty 46 000, 00 zł (słownie: czterdzieści sześć tysięcy złotych 00/100) tytułem naprawienia szkody w całości na podstawie art. 46 § 1 k.k.;
2. ewentualnie na podstawie art. 437 § 1 kpk o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 6 poprzez zasądzenie od oskarżonego M. C. na rzecz oskarżycieli posiłkowych I. W. oraz M. W. (1) kwoty 46 000,00 zł tytułem nawiązki na podstawie art. 46 § 2 k.k.
3. na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk zasądzenie od oskarżonego M. C. na rzecz oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W. (1) kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacje pełnomocników oskarżycieli posiłkowych, a także zawarte w nich wnioski, zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Okręgowy w pełni podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę materiału dowodowego i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne, które doprowadziły do uznania, iż oskarżony w sposób mu przypisany w zaskarżonym wyroku dopuścił się popełnienia zarzucanych mu czynów. Ocena zgromadzonych w sprawie dowodów sporządzona została z zachowaniem zasad wynikających z art. 4, 5, 7 k.p.k., a więc jest bezstronna, nie narusza granic swobodnej oceny dowodów oraz jest zgodna z prawidłowym rozumowaniem, wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, zwłaszcza zaś nie zawiera błędów faktycznych i logicznych. Podnieść należy, że Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu wskazał, którym dowodom i w jakim zakresie dał wiarę ustalając stan faktyczny w sprawie. Uczynił to w logiczny sposób, przejrzyście przedstawiając swój tok rozumowania wywiedziony z ujawnionego w sprawie materiału dowodowego - czego też nie kwestionowali skarżący w zakresie ustalenia winy sprawcy.

Zarzuty skarżących koncentrowały się na ustaleniach faktycznych oraz ocenie dowodów w zakresie wysokości szkody wyrządzonej przez oskarżonego czynem z pkt 1 i 2.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych M. G. i P. G. zakwestionował ustalenia Sądu Rejonowego odnośnie wartości szkody jako nie mniejszej niż 1/4 miesięcznego wynagrodzenia za pracę oraz brak ustalenia, że wartość szkody nie

jest mniejsza niż 34 150 złotych odnośnie czynu przypisanego w pkt 1 wyroku. Powyższy zarzut pełnomocnika jest chybiony, albowiem ustalenia Sądu Rejonowego znajdują pełne oparcie w przeprowadzonych dowodach w postaci zeznań pokrzywdzonych P. G. i M. G. oraz świadków H. G., P. M. i E. U., którzy nie potrafili wskazać dokładnej kwoty pieniędzy znajdującej się w kopertach skradzionych przez oskarżonego. W świetle tych dowodów Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że wartość szkody (czyn z pkt 1) nie jest dokładnie ustalona, ale nie jest mniejsza niż 1/4 miesięcznego (minimalnego) wynagrodzenia za pracę i nie przekracza kwoty 50 000 zł, która została wskazana przez pokrzywdzonych jako maksymalna wartość skradzionych pieniędzy.

Racje mają natomiast obaj skarżący podnosząc, iż Sąd I instancji dopuścił się obrazy prawa materialnego, tj. przepisu art. 46 § 1 i 2 k.k. poprzez orzeczenie częściowego obowiązku naprawienia szkody zamiast orzeczenia nawiązki, w sytuacji gdy orzeczenie obowiązku naprawienia szkody i dokładne wyliczenie jej wartości, było znacznie utrudnione. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie orzekł o częściowym naprawieniu szkody przez oskarżonego w sytuacji gdy doszedł do przekonania, iż orzeczenie obowiązku naprawienia szkody określonego w art. 46 § 1 k.k. jest znacznie utrudnione z uwagi na konieczność przesłuchania znacznej ilości świadków (ok. 200 osób) celem ustalenia wysokości szkody. Powinien zatem zgodnie z art. 46 § 2 k.k. orzec nawiązkę. Wskazać także należy, iż orzeczenie omawianego środka jest możliwe w przypadku skazania za jakiegokolwiek przestępstwo, z którego wynika szkoda. Aktualnie więc orzeczenie nawiązki nie jest ograniczone rodzajem popełnionego przestępstwa, a powoływanie się na art. 47 § 1 k.k. przez Sąd Rejonowy jest błędne, gdyż dotyczy nawiązki orzekanej w innym trybie na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wprawdzie jeśli tylko wina sprawcy została udowodniona, sąd nie może odmówić orzeczenia środka kompensacyjnego, powołując się na niemożność lub trudności w zakresie udowodnienia rozmiaru szkody. W tym przypadku sąd musi przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ustalenia wysokości szkody wyrządzonej przestępstwem, ewentualnie zasądzić obowiązek naprawienia szkody w tej części, która została udowodniona. Sąd może więc ograniczyć się jedynie do naprawienia szkody w części, ale w przypadku trudności w ustaleniu częściowego odszkodowania powinien orzec nawiązkę. W takiej sytuacji do dochodzenia pełnego odszkodowania pozostaje droga powództwa cywilnego.

Nie mają racji skarżący, iż wysokość szkody została w tym postępowaniu w sposób bezsporny udowodniona, gdyż ustalenie wysokości strat, które ponieśli pokrzywdzeni przez działanie oskarżonego, nawet tylko w części, napotkało w toku tego postępowania na znaczne trudności. Przede wszystkim nie można zgodzić się ze skarżącymi, iż oświadczenia pisemne gości weselnych są w pełni wiarygodnym dowodem pozwalającym na ustalenie rozmiarów szkody w tej części jakiej dotyczą wskazanych osób. Po pierwsze nie wszyscy zaproszeni goście takie oświadczenia złożyli, a po drugie wartość dowodowa takich oświadczeń pisemnych jest ograniczona. Rację ma Sąd Rejonowy powołując się na przepis art. 174 k.p.k. zgodnie z którym dowodu z zeznań świadka w postępowaniu karnym nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych. A zatem aby zweryfikować wiarygodność złożonych oświadczeń pisemnych Sąd Rejonowy powinien przesłuchać wszystkie te osoby, co ze względu na zasady ekonomiki procesowej było w tym postępowaniu karnym niecelowe. Ponadto z doświadczenia życiowego wynika, że w trakcie imprez weselnych zaproszeni goście przekazują koperty z bardzo różną zawartością środków pieniężnych. Tymczasem obaj skarżący próbują szacować wartość wyrządzonej szkody na podstawie z jednej strony pisemnych deklaracji gości, którzy mogli nie być zainteresowani w upublicznieniu informacji jaką kwotę pieniędzy włożyli do koperty przekazanej nowożeńcom. Z drugiej zaś strony skarżący dokonują takich wyliczeń na podstawie ilości zaproszonych na imprezę gości oraz średniej kwoty przekazywanych pieniędzy. Powyższe wyliczenia są zaś obciążone zbyt dużym marginesem błędów, aby można się było na nich oprzeć przy wyliczeniu nawet części szkody.

Rację ma pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W. (1), że świadkowie A. P., M. W. (2), T. W., B. D., J. B. i M. F. w swoich zeznaniach wskazali, że przekazali na rzecz państwa młodych co najmniej kwotę 3500 złotych oraz 1000 euro. Tym niemniej analizując zeznania świadków widać, że niektórzy z nich nie pamiętają dokładnie wysokości przekazanej kwoty, w szczególności świadek B. D. zeznał, że nie pamięta ile dał „ok. 500-600 złotych” (k.410). Pokrzywdzony M. W. oszacował wysokość szkody na ok. 46. 000 złotych przy czym uwzględnił w tej kwocie także

1500 euro. Pokrzywdzeni nie byli jednak w stanie podać dokładnej kwoty, gdyż nikt nie policzył nawet ilości kopert otrzymanych od gości, ani nie przeliczył kwot środków pieniężnych jakie się w nich znajdowały.

Podobnie jest w przypadku pokrzywdzonych M. G. i P. G., którzy oszacowali wartość strat na kwotę ok. 50 000 złotych. Jednak świadek P. G. zeznał, że nie mogą oszacować ile kopert zginęło, gdyż część gości dawała prezenty, a część koperty i prezenty. Z kolei świadek M. G. zeznała, że na weselu było 110 osób i wszyscy goście dawali koperty. Skarżący przyznaje, że z zestawienia gości weselnych oraz oświadczeń wynika, że 20 osób będących tylko na uroczystościach ślubnych nie złożyło oświadczeń o wartości i rodzaju prezentu, zaś 76 osób będących na weselu również takich oświadczeń nie złożyło, a ze złożonych oświadczeń wynika, iż prezenty pieniężne były wręczane najczęściej w kwotach od 200 PLN do 500 PLN. Argumentacja skarżącego, iż Sąd powinien w tych okolicznościach przyjąć, iż pozostałych 96 gości wręczyło koperty z pieniędzmi w średniej kwocie po 350 PLN, co daje kwotę 33 600 złotych, jest nie do przyjęcia. Wszystkie te wyliczenia opierają się na kwotach szacunkowych i zawierają zbyt duży margines błędu. Przesłuchani świadkowie wskazywali zaś bardzo różne kwoty np. świadek E. U. zeznała, że przekazała nowożeńcom 800 zł, świadek H. G. dała 200 zł, a świadek P. M. zeznał, że o ile pamięta do dał chyba 250 złotych. Zeznania tych świadków wskazują więc na znaczne zróżnicowanie przekazywanych kwot, ale także na wątpliwości i brak pewności odnośnie ich dokładnej wysokości. Wszystkie zatem szacunkowe wyliczenia są obciążone zbyt dużą dozą błędu. W związku z powyższym argumentacja skarżących odnośnie wyliczenia wartości szkody jest chybiona, a ustalenia Sądu Rejonowego wskazujące granice minimalne i maksymalne są prawidłowe, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę powszechnie znane polskie zwyczaje dotyczące prezentów ślubnych i ich wartości.

Rację ma jedynie pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych I. W. i M. W. (1), iż ocena dowodu z wyjaśnień oskarżonego nie była w pełni prawidłowa, a Sąd Rejonowy nie ustrzegł się w tym zakresie pewnego błędu przyjmując, iż z wyjaśnień wynika, że łącznie w kopertach znajdowało się 4700 złotych. Sąd Rejonowy podzielił więc powyższą kwotę na trzy okradzione małżeństwa, zasądzając na rzecz pokrzywdzonych po 1566 zł. Tymczasem rację ma skarżący wskazując, że kwota 4700 zł odnosiła się tylko do czynu popełnionego na szkodę P. i M. G. (czyn 1). Natomiast odnośnie pozostałych dwóch czynów oskarżony nie pamiętał ile pieniędzy było w kopertach (k.211).

Niewątpliwie rację ma skarżący wskazując na mało wiarygodne wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie i brak wzięcia przez sąd rejonowy pod uwagę, że oskarżony dążył do minimalizacji swojej odpowiedzialności i zmniejszenia rozmiaru ewentualnego odszkodowania. Powyższa konstatacja nie zmienia jednak ustalenia, że wysokość szkody nie została w pełni i w sposób pewny ustalona, ze względu na luki pamięciowe niektórych z przesłuchanych świadków oraz brak możliwości przesłuchania wszystkich osób, które przekazały pokrzywdzonym prezenty pieniężne, a także ograniczoną wartość dowodową pisemnych oświadczeń złożonych przez część gości obu stron.

W ocenie Sądu Okręgowego wobec znacznych trudności jakie napotkał sąd przy wyliczeniu wysokości szkody, zostały spełnione przesłanki do orzeczenia nawiazki zamiast częściowego obowiązku naprawienia szkody. Znaczne utrudnienie dotyczy zarówno orzeczenia w całości, jak i w części. Norma dekodowana z art. 46 § 2 k.k. chroni interesy pokrzywdzonych i nałożenie nawiazki ma w pewnym stopniu zrekompensować poniesione straty, lecz nie zamykać drogi do odszkodowania. Od decyzji pokrzywdzonych w tej sytuacji zależy, czy będą dochodzić i dowodzić szkody oraz jej wysokości w dalszym ewentualnym postępowaniu cywilnym. Górna wysokość nawiazki orzeczonej na podstawie tego przepisu wynosi 200 000 zł. Tym niemniej zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wprawdzie orzeczenie względem oskarżonego nawiazki służy kompensacie szkód i krzywd mających swe źródło w przestępstwie, ale jej wysokość powinna być miarkowana z uwzględnieniem rozmiaru szkód, ale szczególnie rozmiaru krzywdy wyrządzonej pokrzywdzonemu, ocenianej zwłaszcza przez pryzmat subiektywnych doznań ofiary przestępstwa, sposobu działania sprawcy, jak również tego jaki wpływ na stan psychiczny osoby pokrzywdzonej wywołało znalezienie się w sytuacji ofiary przestępstwa (vide wyrok SA w Białymstoku z dnia 31 stycznia 2018r. II AKa 208/17, postanowienie SN z dnia 22 czerwca 2017r. IV KK 191/17).

Kierując się powyższymi wskazaniem Sąd Okręgowy uznał, iż wysokość postulowanych przez skarżących nawiazek jest niewspółmiernie wysoka do rozmiaru szkód, a szczególnie odczucia krzywdy przez pokrzywdzonych. Uznając żądania skarżących za nazbyt wygórowane w stosunku do wyrządzonej szkody materialnej i krzywdy niematerialnej,

Sąd uznał za celowe orzeczenie nawiązki w kwocie po 4000 zł solidarnie na rzecz pokrzywdzonych (zgodnie z postulatem skarżących). Wysokość zasądzonej nawiązki Sąd Okręgowy określił kierując się stopniem społecznej szkodliwości czynu oskarżonego M. C. oraz okolicznościami popełnienia czynu. Sąd uznał, że nawiązka w kwocie 4000 złotych będzie stanowić dla pokrzywdzonych wystarczające zadośćuczynienie za doznaną szkodę. Istotne znaczenie ma w tym wypadku przede wszystkim stopień uciążliwości i czas trwania odczucia krzywdy oraz wpływ działań oskarżonego na życie pokrzywdzonych. Cierpienia psychiczne pokrzywdzonych niewątpliwie wiązały się ze stresem w tym jakże szczególnym dla nich dniu ślubu. Natomiast kwota 4000 zł jest adekwatna do rozmiaru szkody, a także pozostaje w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa oraz stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość dla pokrzywdzonych w aktualnym stanie majątkowym.

Wobec powyższego, uznając częściowo zasadność wniesionych apelacji, przywołanych tam argumentów oraz zasadności postulowanego rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy zmienił wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że w miejsce orzeczonego w punkcie 6 zobowiązania do częściowego naprawienia szkody opartego o przepis art. 46 § 1 kk, orzekł wobec oskarżonego, na podstawie art. 46 § 2 kk, dwie nawiązki solidarnie na rzecz pokrzywdzonych M. W. (1) i I. W. oraz P. G. i M. G. w kwocie po 4000 (cztery tysiące) złotych. Natomiast w niezaskarżonej części obowiązek częściowego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych J. i Ł. Ż. nie mógł zostać zmieniony na niekorzyść oskarżonego.

Sąd Okręgowy zmienił także punkt 7 w ten sposób, że w miejsce kwoty 864 zł zasądził od oskarżonego M. C. na rzecz oskarżycieli posiłkowych M. G. i P. G. kwotę 1680 zł (tysiąc sześćset osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy nie uwzględnił, że rozprawy trwały dłużej niż jeden dzień, a zatem stawka minimalna wynikająca z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20 %. Skoro pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych M. G. i P. G. uczestniczył w 6 terminach rozpraw, to kwota stawki minimalnej za obronę przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym tj. 840 złotych ulega podwyższeniu o kwotę 840 zł wynikającą z pięciokrotności kwoty 168 zł. Natomiast pełnomocnik I. W. i M. W. (1) nie zaskarżył rozstrzygnięcia z pkt 7 wyroku i w tym zakresie wyrok nie mógł zostać zmieniony na niekorzyść oskarżonego.

Odnośnie wydatków poniesionych przez oskarżycieli posiłkowych z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym, to zgodnie z art. 640 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. od skazanego sąd zasądza wydatki na rzecz oskarżyciela posiłkowego tj. poniesione przez niego koszty procesu w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego pełnomocnika. Wobec braku udokumentowania wydatków oskarżycieli posiłkowych w tym zakresie ich wysokość została ustalona na poziomie stawki minimalnej przewidzianej w § 11 ust 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Jednocześnie biorąc pod uwagę obecną sytuację majątkową oskarżonego i jego możliwości zarobkowe, sąd zasądził od niego opłatę za drugą instancję oraz pozostałe koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, uznając, że niewielka wysokość wydatków pozwoli na ich uiszczenie.

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak wyżej.